

SHRNUTÍ VÝVOJE V ROCE 2014

Makroekonomická situace a vnější vztahy	Hrubý domácí produkt ČR meziročně vzrostl v reálném vyjádření o 2,0 %. Saldo běžného účtu platební bilance k HDP dosáhlo v roce 2014 poprvé od roku 1993 kladné hodnoty, a to 0,6 %. Během celého roku se meziroční míra inflace pohybovala hluboko pod inflačním cílem ČNB a ke konci roku vykázala růst o 0,1 %, což bylo způsobeno především přetrvávající zápornou produkční mezerou a výrazným zlevněním ropy ke konci roku. Koruna za rok 2014 meziročně oslabila vůči euru o 1,1 % na 27,7 CZK/EUR a vůči dolaru o 14,8 % na 22,8 CZK/USD. Měnový kurz tak zůstal nad jednostranným kurzovým závazkem, který ČNB vyhlásila v roce 2013 na úrovni 27 CZK/EUR.
Prostředky použitelné na finančním trhu	Celkový objem prostředků vzrostl během roku 2014 o 4 % na hodnotu 4,6 bil. Kč. Největší relativní i absolutní nárůst nezvykle zaznamenaly prostředky umístěné v investičních fondech. Nejvýznamnější položkou však nadále zůstávají depozita u úvěrových institucí.
Struktura úspor domácností	Celkové úspory domácností držené v rámci produktů zprostředkovatelského finančního trhu vzrostly meziročně o 7 % a dosáhly objemu 2,8 bil. Kč. Znatelný odliv nastal opět u položky termínované vklady (snížení jejich podílu na celkových úsporách o 1,6 p.b.) směrem do vkladů netermínovaných. Dále se snížil podíl stavebního spoření (o 1,6 p.b.) a životního pojištění (o 0,6 p.b.). Naopak podíly investičních a penzijních fondů na úsporách domácností zaznamenaly růst (o 1,5, resp. 0,6 p.b.).
Subjekty finančního trhu	V počtech subjektů dochází pouze k dílčím změnám, protože základní rysy institucionální struktury českého finančního trhu byly již přirozeným vývojem vytvořeny. V sektoru družstevních záložen došlo k odejmutí povolení k činnosti družstevní záložně WPB Capital pro dlouhodobě neřešené nedostatky. V sektoru penzijních společností započala konsolidace jednotlivých kmenů účastnických fondů. Pokračuje také růst počtu zprostředkovatelů pojistných produktů.
Bankovní sektor	Celkový objem aktiv bankovního sektoru vzrostl o 3,3 % na 5,3 bil. Kč. Jednalo se tak o snížení relativního přírůstku o 7,7 p.b. Hospodářský výsledek před zdaněním dosáhl 76,4 mld. Kč, což představuje meziroční růst o 4,3 %. Jedná se tak o druhý nejlepší výsledek v historii. Celkový kapitálový poměr bankovního sektoru vzrostl na 17,8 %.
Úrokové sazby	Základní sazbu (2T repo) ČNB ponechala celý rok na úrovni 0,05 % a nadále dodržovala tzv. kurzový závazek, což drželo tržní úrokové sazby na nejnižších hodnotách v historii. RPSN z nových úvěrů na spotřebu klesla o 0,17 p.b. na hodnotu 14,86 %. RPSN na bytové nemovitosti poklesla razantněji – o 0,54 p.b. na 2,94 %.
Vklady a úvěry	Objem bankovních vkladů vzrostl o 2,9 % a na konci roku dosáhl 3,4 bil. Kč. Objem bankovních úvěrů vzrostl o 4,8 % na 2,6 bil. Kč. Dynamika růstu se však oproti roku 2013 u obou ukazatelů snížila (u vkladů o 3,8 p.b., u úvěrů o 1,7 p.b.). Ukazatel podílu úvěrů v selhání na celkových klientských úvěrech meziročně mírně zvýšil z 5,9 % na 6 %. Poměr klientských vkladů ke klientským úvěrům, který je v ČR dlouhodobě stabilní, mírně klesl o 3,5 p.b. na úroveň 143 %.
Hypoteční trh	Nesplacená smluvní jistina hypotečních úvěrů poskytnutých domácnostem meziročně vzrostla o 50,3 mld. Kč na celkových 681,4 mld. Kč ke konci roku 2014. Tempo meziroční změny pokleslo oproti roku 2013 o 1,3 p.b. na 8,0 %. Sazby hypotečního trhu vykazované pomocí Hypoindexu během celého roku 2014 klesaly až na úroveň 2,37 % ke konci roku (ve srovnání s koncem roku 2013 o 0,69 p.b.).
Stavební spořitelny	V roce 2014 bylo uzavřeno 481 tis. nových smluv o stavebním spoření, což představuje o 3,3 p.b. vyšší meziroční nárůst než v roce 2013. Celkový počet smluv a naspořené částky však klesaly. Ani situace u úvěrů nebyla lepší, když celkový objem úvěrů od stavebních spořitelen klesl mezi roky 2013 a 2014 o 4,5 % na 249,6 mld. Kč a objem nově uzavřených úvěrů od stavebních spořitelen poklesl na 37,3 mld. Kč, což je o 9,6 % méně než v roce 2013.
Družstevní záložny	V roce 2014 ČNB odejmula povolení k činnosti družstevní záložně WPB Capital, spořitelnímu družstvu. Tato událost ovlivnila i vývoj jednotlivých ukazatelů, kdy na meziroční bázi poklesla celková rozvaha sektoru o 0,43 % na 31,3 mld. Kč, konkrétně přijaté vklady poklesly o 0,3% a poskytnuté úvěry dokonce o 8,0 %. Podíl úvěrů v selhání na celkových pohledávkách meziročně vzrostl o 18,6 % a je cca čtyřikrát vyšší než v bankovním sektoru. Navzdory těmto ukazatelům počet členů družstevních záložen vzrostl o 6,7 % na 57 179.

Regulované trhy	Hlavní index PX zaznamenal pokles o 4,3 %, přičemž se pohyboval v rozmezí 850 až 1080 bodů. V průběhu roku 2014 pokračoval trend poklesu obchodní aktivity, především v nejvýznamnějším segmentu akcií, který meziročně poklesl o 8,4 % na 166,4 mld. Kč.
OCP a správa aktiv	Objem obchodů v sektoru OCP vzrostl meziročně o 28,6 % na 93,1 bil. Kč. Za tímto výrazným navýšením stojí nebankovní OCP, kteří během roku 2014 uzavřeli obchody pro zákazníky v rámci obhospodařovatelského vztahu v hodnotě o 11,9 bil. Kč vyšší než v roce 2013, a bankovní OCP, kteří během minulého roku uzavřeli obchody na vlastní účet o 11,3 bil. Kč vyšší než v roce 2013. Byla tak oslabena dominantní pozice bankovních OCP, kteří se v rámci celého sektoru podíleli na 64,3 % všech obchodů, což je meziroční pokles o 4,5 p.b. Objem spravovaného majetku v roce 2014 vzrostl o 13,1 % na 1 102,7 mld. Kč.
Investiční fondy	Během roku 2014 vzrostl objem prostředků investovaných ve fondech kolektivního investování o 21,9 %, resp. o 59 mld. Kč, kdy ke konci roku bylo ve fondech investováno 328,9 mld. Kč. V domácích fondech vzrostla hodnota majetku o 37,5 mld. Kč, kdežto u zahraničních jen o 21,5 mld. Kč. Největšímu přílivu prostředků se v roce 2014 těšily smíšené fondy, kterým vzrostl majetek o 52,2 mld. Kč, v relativním vyjádření se pak jednalo o nárůst 101,4 %. Následovaly je fondy dluhopisové, které zaznamenaly nárůst o 20,2 mld. Kč, v relativním vyjádření 22,9 %. Objem spravovaných aktiv fondy kvalifikovaných investorů v roce 2014 vzrostl o 3,4 mld. Kč na 72,2 mld. Kč, což činí 22 % objemu majetku fondů určených veřejnosti.
Pojišťovny	Vývoj v sektoru pojišťoven pokračoval stagnujícím trendem. Celkové hrubé předepsané pojistné dosáhlo 157,8 mld. Kč, což je srovnatelné s úrovní z roku 2010. Mírného meziročního růstu (0,8 %) bylo dosaženo zásluhou neživotního pojištění (1,9 %), v životním pojištění došlo naopak k poklesu (0,4 %).
Důchodové spoření	Vzhledem k plánovanému ukončení II. penzijního pilíře se počet účastníků důchodového spoření zvýšil pouze o cca 1 250 osob na celkových 83,2 tis. osob. Prostředky účastníků v důchodových fondech dosáhly ke konci roku 2014 výše 1,7 mld. Kč.
Penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření	V rámci účastnických a transformovaných fondů III. penzijního pilíře byly ke konci roku 2014 evidovány prostředky v celkové výši 317 mld. Kč, což představuje nárůst o 12,4 %. Počet účastníků ve III. pilíři opět poklesl, a to o 160 tisíc na 4,8 mil. osob. Průměrný měsíční příspěvek účastníka v transformovaném fondu se mírně zvýšil na 574 Kč, naopak průměrný příspěvek v účastnických fondech poklesl o 3,6 % na 722 Kč. Podíl smluv, u kterých přispívá zaměstnavatel, v roce 2014 mírně vzrostl na 19,1 %. Celková státní přímá podpora vyplacená účastníkům III. penzijního pilíře činila 6,85 mld. Kč.
Vládní sektor	Hospodaření vládního sektoru v roce 2014 skončilo deficitem ve výši 2,0 % HDP. Oproti roku 2013 se tak jedná o zhoršení 0,8 p.b. Výsledné saldo bylo ovlivněno mimo jiné i zahrnutím Fondu pojištění vkladů do vládního sektoru, který v roce 2014 vyplácel náhrady klientům zkrachovalých družstevních záložen přesahující 14 mld. Kč. Celkový dluh vládního sektoru dosáhl ke konci roku 2014 hodnoty 42,6 % HDP a došlo tak ve srovnání s minulým rokem k výraznému poklesu zadlužení v poměru k HDP o 2,5 p.b a to i z důvodu zapojení disponibilních peněžních prostředků institucí centrální vlády v rámci souhrnných účtů státní pokladny vedených ČNB.
Legislativa finančního trhu	V oblasti české legislativy byly v roce 2014 novelizovány předpisy upravující činnost bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, platební styk vč. plateb v hotovosti, činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí a činnost investičních společností a investičních fondů. Dále byl rovněž novelizován zákon o dluhopisech. Na evropské úrovni se prioritními tématy staly legislativní návrhy související se stanovením rámce pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků, s jednotnými pravidly a přístupy pro řešení krize úvěrových institucí, se systémem pojištění vkladů, se zlepšením vypořádání obchodů s cennými papíry a centrálních depozitářů a se smlouvami o úvěru na bydlení.